

Самостійна робота до курсу «Теорія та історія соціальних комунікацій»

Тема 1. СТРУКТУРА ПОНЯТТЯ "СОЦІАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ"

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. /А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 1. - С. 12-22.

Чернявская О. С. Социальное пространство: обзор теоретических интерпретаций // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. : Социология. Психология. Философия. - 2008. - № 5. - С. 329-335.

Чернявська Л. Соціальний простір державотворчого дискурсу ЗМІ / Л. Чернявська // Вісник Львів, ун-ту. Серія журн. - 2011. - Вин. 34. - С. 213-217

Чернявська Л. Соціальний простір у науковому дискурсі соціальних комунікацій / Л. В. Чернявська. [Електронний ресурс].

Додаткова

Бурдьє П. Социальное пространство: поля и практики / П. Бурдьє ; Пер. с франц. Сост., общ. ред. пер. и послесл. Н. А. Шматко. - М. : Ин-т экспериментальной социологии; СПб. : Алетейя, 2005. - 576 с.

Бурдьє П. Социология социального пространства / П. Бурдьє ; Пер. с франц. ; Отв. ред. перевода Н. А. Шматко. - М. : Ин-т экспериментальной социологии; СПб. : Алетейя, 2007.-288 с.

Конецкая В. П. Социология коммуникации : Учебник / В. П. Конецкая. - М. : Международный университет бизнеса и управления, 1997. - Введение. Предмет социологии коммуникации. - С. 3-11.

Чернявська Л. В. Парадигма соціального простору в системі масових комунікацій / Л. В. Чернявська // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия "Филология. Социальные коммуникации". - Том 24 (63). - 2011. - №4. 4.1. - С. 111-115

Практичне завдання

Підготувати фаховий матеріал (написати журналістський твір, розробити продукт соціальної реклами з обґрунтуванням, присвячений проблемам розуміння в людському спілкуванні. Зазначити жанр твору.

Тема 2. КОМУНІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА СПІЛКУВАННЯ

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 2. - С. 22-50.

Конецкая В. П. Социология коммуникации : Учебник / В. П. Конецкая. - М. : Международный университет бизнеса и управления, 1997. - Глава II. Социологические доминанты коммуникации. - С. 23-41; Глава VIII. Коммуникативная личность; Глава IX. Типы коммуникации. Межличностная коммуникация; Глава X. Массовая коммуникация (теоретический аспект); Глава XI. Массовая коммуникация (прагматический аспект) Глава XII. Массовая коммуникация (экспериментально-прикладной аспект). - С. 102-173.

Додаткова

Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации / Ф. И. Шарков. - М., 2003. - Глава 2.

Практичне завдання

Тести для самоконтролю

1. Комунікаційна діяльність — це: а) діяльність у сфері комунікації; б) це рух відомостей у соціальному просторі в) елементарна схема комунікації (комунікант — інформація — реципієнт)
2. Комунікаційна дія — це: а) відтворення реципієнтом рухів, дій, поведінки комуніканта; б) завершена операція змістового взаємовпливу, що відбувається без зміни учасників комунікації; в) основний метод первинної соціалізації індивіда.
3. Форми комунікаційної дії: а) діалог; б) наслідування; в) управління
4. Наслідування — це: а) це відтворення реципієнтом рухів, дій, поведінки комуніканта; б) форма комунікаційної взаємодії при якій суб'єкти ставляться один до одного як до рівноправних суб'єктів, які мають певні відомості; в) комунікаційна дія, під час якої комунікант наслідує реципієнта як засіб досягнення своєї мети.
5. Види наслідування: а) мимовільне (несвідоме); б) довільне (імітація); в) спадкове.
6. Управління це: а) така комунікаційна дія, коли комунікант і реципієнт є рівноправними партнерами; б) така комунікаційна дія, коли комунікант розглядає реципієнта як засіб досягнення своєї мети; в) така комунікаційна дія, коли комунікант розглядає реципієнта як засіб досягнення своєї мети.
8. Джерелами зараження можуть бути: а) ритуальні танці; б) музичні ритми; в) спортивний азарт; г) ораторська майстерність.
9. Соціальна група це: а) сукупність людей, що мають однакові соціальні характеристики й усвідомлюють свою спільність; б) багато людей, що зібралися стихійно, випадково; в) випадкова сукупність людей на певний період.
10. Мікрокомунікація — це: а) комунікація яка здійснюється на масовому рівні, послуговуючись усіма формами комунікаційної дії; б) комунікація у якій комунікантами виступає соціальна група; в) комунікація, яка відбувається між окремими особами
11. Форми мідікомунікації: а) мода; б) групова команда; в) переговори.
12. Спілкування це: а) це різновид соціальної інформаційної комунікації, у якому комунікатори послідовно міняються ролями; б) процес встановлення й розвитку контактів між людьми, який виникає у відповідь на потребу в комунікаційній діяльності; в) передача інформації.
13. Основні компоненти структури спілкування: а) комунікаційний; б) інтерактивний; в) перцептивний; г) інформаційний

Тема 3. СОЦІАЛЬНА ПАМ'ЯТЬ

Література

Основна

Соколов А. в. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 3. - С. 51-71.

Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. Серия: Практическая журналистика / В. М. Березин. - М. : РИП-холдинг, 2003.

Валитова Н. Р. Основы теории коммуникации : Учеб. пособие / Н. Р. Валитова. -Омск, 2010.

Практичне завдання

Доповнити конспекти лекції з питань, опрацювавши підручник А. В. Соколова:

- Структурно-функціональна блок-схема пам'яті (за Р. Аткинсоном);

- Види конкуренції та кооперативні процеси в мозаїці суспільного знання (самостійно укласти порівняльну таблицю).

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Укласти анотований каталог публікацій з теми "Соціальна пам'ять" (бібліотечні ресурси та інтернет-джерела). Використовувати як готові анотації, так і самостійно написані студентом. Бібліографічну інформацію подати відповідно до чинного стандарту оформлення. При виставленні балів ураховуються: ♦ кількісний аспект (15 джерел - 10 балів; 12 джерел - 8 балів; 9 джерел - 6 балів); ♦ якісна характеристика змісту анотованого каталогу (відповідність темі, широта представленої проблематики, актуальність напрямів досліджень тощо).

Тема 4. КОМУНІКАЦІЙНІ КАНАЛИ

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 4. - С. 72-118.

Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. Серия: Практическая журналистика / В. М. Березин. - М. : РИП-холдинг, 2003.

Валитова Н. Р. Основы теории коммуникации : Учеб. пособие / Н. Р. Валитова. -Омск, 2010.

Конецкая В. П. Социология коммуникации : Учебник / В. П. Конецкая. - М. : Международный университет бизнеса и управления, 1997. - 304 с.

Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации / Ф. И. Шарков. - М., 2003. - 248 с.

Практичне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Підготувати три фахові повідомлення, присвячені актуальній події суспільного життя для трьох комунікаційних каналів:

- 1) усного;
- 2) документного друкованого;
- 3) електронного.

Письмово проаналізувати для кожного повідомлення:

- а) жанрові особливості твору;
- б) відповідність підготовленого твору формату видання, де твір може бути оприлюднено;
- в) відображення в кожному з трьох творів специфіки комунікаційного каналу, (разом 3+9=12 текстів).

Тема 5. ЕВОЛЮЦІЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 5. - С. 118-146.

Зко У. От Интернета к Гутенбергу: текст и гипертекст : Отрывки из публичной лекции Умберто Зко на экономическом факультете МГУ 20 мая 1998 / У. Зко. [Електронний ресурс].

Емелин В. А. Техпологические соблазны информационного общества: предел внешних расширений человека / В. А. Емелин, А. Ш. Тхостов // Вопросы философии. -2010.-№ 5.-С. 84-90.

Маркова В. Книга як соціально-комунікативна модель сприйняття і репрезентації реальності / В. Маркова // Вісник Книжкової палати. - 2010. - № 12.

Практичне завдання

На підставі опрацьованої основної й додаткової літератури та власних спостережень

студента дослідити вплив новітніх електронних медіа (персональних комп'ютерів, інтернету, мобільних телефонів тощо) на особистісну сферу людини в аспекті збереження її ідентичності. Сформулювати й представити аудиторії аргументи "за" і "проти" розповсюдження новітніх комунікаційних технологій.

Для цього сформувати групи студентів:

- прибічники застосування інформаційних технологій у повсякденному житті людини;
- опоненти експансії електронних медіа;
- незалежні експерти.

Підготуватися до дискусії "Позитивні та негативні наслідки розвитку електронних комунікацій для людської ідентичності: прогрес чи патологія культури?"

Тема 6. СЕМІОТИКА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 6. - С. 146-162.

Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. Серия: Практическая журналистика / В. М. Березин. - М. : РИП-холдинг, 2003.

Валитова Н. Р. Основы теории коммуникации : Учеб. пособие / Н. Р. Валитова. -Омск, 2010.

Конецкая В. П. Социология коммуникации : Учебник / В. П. Конецкая. - М. : Международный университет бизнеса и управления, 1997. - 304 с.

Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации / Ф. И. Шарков. - М., 2003. - 248 с.

Тема 7. СОЦІАЛЬНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПІДХІД У МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Література

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 7. - С. 162-180.

Березин В. М. Массовая коммуникация: сущность, каналы, действия. Серия: Практическая журналистика / В. М. Березин. - М. : РИП-холдинг, 2003.

Валитова Н. Р. Основы теории коммуникации : Учеб. пособие / Н. Р. Валитова. -Омск, 2010.

Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации / Ф. И. Шарков. - М., 2003. - 248 с.

Зко У. Открытое производство / У. Зко; Пер. с итал. А. Шурбелева. - М. : Академический проект, 2004. - 384 с.

Тема 8. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТАТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Література.

Основна

Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации: Учеб. пособ. / А. В. Соколов. - СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2002. - Глава 10. - С. 222-232.

Різун в. Соціальні комунікації як інженерне вчення, або соціальні комунікації в системі соціального інжинірингу (соціальної інженерії) / В. Різун // Комунікація. - 2012. -№2. - С. 8-18.

Почепцов Г. Г. Соціальний інжиніринг: соціо- і психотехніки управління великими масами людей / Г. Г. Почепцов. - К. : Альтерпрес, 2010.